

NOTAT

11. november 2005

Journalnr.
010753-451301

/PPE

Nye regler for jordstyring

Dette notat er et arbejdsnotat udarbejdet som baggrund for overvejelserne i Jordforureningsgruppen om udformning af nye hjemmelsbestemmelser for jordstyringsreglerne. I notatet er der til illustration skitseret et forbedret, sammenhængende system for jordstyring, som man *kunne* tænke sig det. I hvilket omfang det skal realiseres, kan der først tages stilling til senere, men det er vigtigt, at der ved den forestående lovrevision bliver indsat hjemler, der gør det muligt.

I notatet gennemgås

- de enkelte faser i jordstyringen,
- forslag til indholdet af nye regler og tiltag for hver fase, med angivelse af
- lovmæssig udmøntning af de foreslåede nye regler

Notatet indeholder følgende afsnit:

Hvilke regelsæt skal spille sammen?

1. Hvad skal være omfattet af jordstyring?
2. Krav om prøvetagning af hensyn til klassifikation
3. Klassifikation
4. Anvisning, modtagesteder og modtagekapacitet
5. Flytning - anmeldelse og deklaration
6. Transport – følgeseddel
7. Aflevering – modtageanlæggets ansvar
8. Slutplacering
9. Tilsyn og kontrol
10. Dataindberetning, it-systemer

De vigtigste forslag er:

- jord fra områder i byzone er klassificeret som let forurenet og er anmeldningspligtig, medmindre andet er bestemt i et kommunalt jordregulativ.
- jordstyringen forenkles, så langt de fleste jordflytninger kan foregå efter generelle regler i kommunens jordregulativ, dvs. uden konkret sagsbehandling og ventetid. Denne smidiggørelse af reglerne skal understøttes af en attraktiv adgang til at komme af med jorden på lovlig og miljømæssigt korrekt vis.

Miljøkontrollen

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
1502 København V

Telefon
33 66 58 00

Telefax
33 66 71 33

EAN-nr. 5798009595959

P-nr. 1.003.252.395

E-mail
miljoe@mff.kk.dk

www.miljoe.kk.dk

- der indføres pligt for kommunerne til at udarbejde jordregulativer, hvor de fastsætter lokale regler for, hvordan jordstyringen skal foregå, herunder bl.a.
    - graduerede krav om prøvetagning og analyser til brug for den videre håndtering
    - klassificering
    - anvisning
- Der bliver et væsentligt spillerum for kommunernes måde at opfylde regulativpligten på. En kommune kan starte simpelt og udbygge sit regulativ successivt i takt med viden, kapacitet og stedlige behov. Arbejdet med regulativer understøttes af en jordflytningsbekendtgørelse med minimumskrav og en jordflytningsvejledning, evt. med et normalregulativ.
- vilkår for modtageanlæg forbedres og gøres sammenlignelige, så det er nemt at vælge modtagested, evt. via en netbaseret oversigt. I denne forbindelse understreges kommunernes opgave med at sikre tilstrækkelig og attraktiv modtagekapacitet.
  - modtagesteder skal påtage sig et reelt ansvar for jordens videre håndtering. De skal foretage modtagekontrol og afvise jord, de ikke må behandle. De skal tilbagesende følgesedlen til opgravningskommunen med kvittering for, at den jord, de har modtaget, svarer til det anmeldte, og at de herefter har ansvar for den videre håndtering. Den skærpede kontrol ved modtagelsen er et modstykke til de lempede regler for flytning af jord.
  - der åbnes op for overgang til it-baserede anmeldelsesninger

Lovmæssigt kræver de stillede forslag navnlig:

- omarbejdning af Jfl. § 50, evt. opsplittning i flere paragraffer, for at skabe fornøden hjemmel til det forbedrede jordstyringssystem

Derefter skal der ske følgende udmøntning for at etablere systemet:

- anmeldebekendtgørelsen skal omdannes til en ny jordflytningsbekendtgørelse, der også skal give hjemmel for de kommunale regulativer
- kommunerne skal udarbejde jordregulativer
- der skal udarbejdes en vejledning om jordflytning og kommunale regulativer

Kommunernes arbejde med regulativer kan ske trinvis ved at regulativerne udbygges over en årrække i takt med stedlige behov.

I tilknytning til de lovmæssige tiltag skal der foretages en koordineret informationsindsats i samarbejde mellem Miljøstyrelsen og kommunerne for at få systemet sat godt i gang.

Hvilke regelsæt skal spille sammen?

Primært er det jordforureningslovens regler om anmeldelse og affaldsbekendtgørelsens regler om anvisning m.v., der skal spille sammen. Praktisk taget al den jord, vi arbejder med, er i praksis affald. Det er overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder, som bygherren skal af med, jf. affaldsdefinitionen i affaldsbekendtgørelsens § 3 og Dir. 75/442. Meningen med anmeldereglerne er at sikre, at kommunen som affaldsmyndighed bliver gjort bekendt med jordflytningen, så den kan påse, at affaldsreglerne bliver overholdt under jordens videre færd, hvad enten jorden (affaldet) skal til deponering eller genanvendelse (nyttiggørelse).

I det omfang jorden er affald, kommer den automatisk ind under regelsættet for affald, som er veludbygget i langt højere grad end jordforureningslovens regler i kap. 6 om bortskaffelse og anvendelse af jord, og der vil ikke være behov for ret mange regler i jordforureningsloven, hvis affaldsreglerne på et tidligt tidspunkt i en jordflytning ”tager over”. Det er derfor ønskeligt, at det ved revisionen af jordforureningsloven tydeliggøres, at forurenede jord normalt er affald, fx gennem en formodningsregel herom, der pålægger jordflytteren at godtgøre eller sandsynliggøre, at det ikke er affald i affaldsbekendtgørelsens forstand, se nærmere herom nedenfor i notatets afsnit 1.

At overskudsjord som udgangspunkt er affald, ses ikke at vanskeliggøre den adgang til genanvendelse, der er banet ved Jfl § 50, stk. 3, sidste led og § 51 og genanvendelsesbekendtgørelsen samt genanvendelse efter Mbl § 19. Det ses heller ikke at udløse affaldsafgift ved sådanne genanvendelsesprojekter, der i dag er undtaget for affaldsafgift. Skulle disse antagelser, især den sidste om afgiftsfritagelse, ikke være rigtige, er problemet større. Man skal blot have for øje, at EF-domstolen i domme, der er afsagt senere end tilblivelsen af de danske regler i Jfl og anmelderbekendtgørelsen, strækker definitionen af affald ganske vidt. Efter min læsning opererer de faktisk med en formodning for, at overskydende materiale fra en given primæraktivitet samt forurenede jord er affald, hvad enten det føres til genanvendelse eller deponering.

Såfremt væsentlige dele af den overskudsjord, der flyttes, ikke skulle kunne betragtes som affald, bortfalder muligheden for, at kommunerne kan finansiere deres arbejde med at administrere jordstyringen via affaldsgebyrer.

Ud over den overordnede sammenhæng mellem anmeldereglerne og affaldsreglerne er det nødvendigt at samtænke en række regelsæt inden for jordforureningslovens og miljøbeskyttelseslovens områder,

her nævnt i oversigtsform. For nærmere uddybning, se efterfølgende i notatet.

a) reglerne i JFL om **kortlægning** (kap 2) og **områdeklassificering** (kap 6) er styrende for **anmeldepligten** (kap 6, anmeldebkg, jordregulativer), og, jf. forslag i dette notat, omfanget af **prøvetagningspligten** (kap 6, jordregulativer) – se nedenfor afsnit 1 og 2.

b) behandlingen af tilladelsessager efter JFL § 8 om **tilladelse til nybyggeri** og ændret anvendelse bør tænkes sammen med jordstyringsreglerne – se nedenfor afsnit 2.2.3.

c) reglerne i JFL om **anmeldepligt** (kap. 6, anmeldebkg, jordregulativer) skal hænge sammen med reglerne i MBL om affald, specielt **klassificering og anvisning** (affaldsbkg, affaldsregulativer) – se nedenfor afsnit 3 og 4.

d) reglerne om **anmeldelse, klassificering og anvisning** (anmeldebkg., jordregulativer, affaldsbkg, affaldsregulativer) hænger sammen med reglerne om lovlige **modtagesteder** og de **vilkår**, der kan sættes til disse (MBL § 19, Kap 5, godkendelsesbkg/listen)– se nedenfor afsnit 4.

e) reglerne om **flytning, transport og følgeseddel** (anmeldebkg, jordregulativer) hænger sammen med affaldsbekendtgørelsens **håndteringsregler** (affaldsbkg., affaldsregulativer) – se nedenfor afsnit 6.

f) reglerne om **anmeldelse og følgeseddel** (anmeldebkg, jordregulativer) hænger sammen med regler og konkret fastsatte vilkår for **modtagesteder** (MBL § 19, kap. 5, § 50, godkendelsesbkg/listen), samt om **registrering og dataindberetning** (affaldsbkg. kap 3 og 4, ISAG-systemet) – se nedenfor afsnit 5, 6, 7, 8 og 10.

g) reglerne om **tilsyn** med anmeldereglerne, affaldsreglerne og miljølovens tilsynsregler for godkendte el. tilladte modtagesteder skal bringes til at spille sammen – se nedenfor afsnit 9.

1. Hvad skal være omfattet af jordstyringen?

1.1. Efter de nugældende regler er følgende typer jordflytninger omfattet af regler om jordstyring:

Anmeldereglerne:

- forurenede jord, dvs. værdier over JKK, der flyttes fra opgravningsstedet
- jord, der flyttes ud af en kortlagt ejendom
- jord, der flyttes ud af en kortlagt del af en ejendom
- jord, der flyttes ud af et areal, der anvendes til offentlig vej

Affaldsreglerne:

Hvis jordflytteren ønsker jorden anvist som affald, eller jorden i øvrigt er affald i affaldsbekendtgørelsens forstand:

- al jord, der flyttes fra opgravningsstedet

1.2. Forslag, nye regler

1.2.1. *Anmeldebekendtgørelsen* skal tillige omfatte

- jord fra områder inden for *byzoner*, medmindre andet er bestemt i et kommunalt jordregulativ

Dette kræver ændring af *Jfl § 50, stk. 2*. Bestemmelsen bør desuden omredigeres til en punkttopstilling. Det bør være klart, at områder inden for byzonen omfatter *alløarealer*, også vejarealer, jernbanearealer, havnearealer, militære arealer, umatrikulerede arealer osv.

1.2.2. Desuden skal der i *Jfl kap. 6* indsættes nye regler om *regulativpligt* og hjemmel til indholdet af jordregulativer (skal- og kanbestemmelser m.v.). Reglerne skal være en pendant til Mbl. §§ 44-45a. Det vil parallelt hermed formentlig være hensigtsmæssigt at operere med både en *jordflytningsbekendtgørelse* (udvidelse af anmelderbekendtgørelsen) og lokale regulativer.

Der skal være mulighed for, at kommunen kan udarbejde sit *jordregulativ*, så det dækker *hele jordhåndteringen*, dvs. har hjemmel i både *Jfl kap 6* og *Mbl kap 6* eller rettere: de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser, dvs. jordflytningsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelsen.

1.2.3. Det skal fremgå af *Jfl kap 6*, at, indtil kommunalbestyrelsen har bestemt andet i et regulativ, er alle arealer i byzone *klassificeret som let forurenede* og dermed undergivet anmeldereglerne. Det forslag til

ændring af § 50, stk. 2, der er nævnt ovenfor under 1.2.1., er muligvis tilstrækkeligt.

1.2.4. I selve *jordregulativerne* skal den stedlige kommune fastsætte regler for, hvordan den ønsker, at jordflytninger fra arealer i byzonen skal foregå. Kommunen skal kunne inddrage arealer uden for byzonen under jordstyringen. Der skal være et betydeligt spillerum for *lokale forskelle i styringsmåder* og for trinvis udbygning i takt med lokale behov. Den lovmæssige hjemmel i *Jfl kap 6* og *jordflytningsbekendtgørelsen* skal være udformet, så dette er muligt.

Spillerummet for lokale forskelle kan illustreres på følgende måde:

Én model er at opdele byzonen i delarealer, hvor der gælder regler for anmeldelse og anvisning, herunder prøvetagning gradueret efter forureningsgrad og -type. Arealer, der ikke betragtes som forurenede, skal kunne fritages for anmeldepligt og anvisning. Opdelingen vil kunne ske successivt i takt med at kommunen har viden og vurderer, at der er behov for en generel regulering.

En anden model er, at kommunen vælger at tage stilling konkret for den enkelte flytning fra et areal i byzonen, fx hvis den pågældende kommune har en relativt lille bygge- og anlægsaktivitet. Det samme gælder i perioden, indtil kommunen får vedtaget et jordregulativ, eller indtil den får udbygget sit regulativ til at indeholde generelle regler, der dækker et større antal typer af jordflytninger. Der vil i øvrigt altid være en rest af jordflytningstyper, der på grund af mere kompliceret forurening ikke er egnet til at følge generelle regler og derfor administrativt må behandles konkret, smlgn. affaldsbkg. § 21, stk. 2.

En tredje model, der kan og bør kombineres med de to øvrige, er, at kommunen lader konkrete bortskaffelsesmuligheder være styrende for en del af jordflytningerne. Dvs. at regulativet indeholder særlig enkle regler for anmeldelse og anvisning af jord, der føres til fx byjordspladser for let forurenede jord, godkendte karteringsanlæg og andre typer af godkendte anlæg.

For byggeriets aktører kan systemet forekomme på én gang enkelt og noget uensartet. Det vil være enkelt at se, *om* der gælder regler for jordstyring. Men der vil kræve en nøjere undersøgelse at se, *hvilke* regler der gælder i en given sag. Når indholdet af reglerne ikke kan være ensartet, er det fordi de afspejler, at jordforureningen heller ikke er ensartet, og at der altid bør gælde de økonomisk mindst byrdefulde krav til prøvetagningen. I praksis vil kommunerne dog kunne skabe et ret ensartet billede, dels ved, at de harmoniserer deres regler *de facto*, dels ved at de skaber nemme bortskaffelsesmuligheder for de mest

almindelige typer af forurenede jord. På den måde vil langt det meste jord kunne køre efter enkle og ensartede regler.

I alle tilfælde træder jordstyringsreglerne kun i kraft, når overskudsjord skal flyttes væk. De har ingen betydning for en ejendoms almindelige anvendelse, og de har derfor normalt ingen betydning for ejendommens økonomiske værdi.

1.2.5. Det bør overvejes, om man i *Jfl kap. 6*, bør indføre en tydeliggørelse af, hvornår jord er affald, helst en *formodningsregel*, så overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder betragtes som affald, medmindre affaldsproducenten godtgør eller sandsynliggør, at det ikke er det. Altså at jorden er udvundet og flyttes med andre formål for øje end at skaffe sig af med den.

Har man ikke en sådan formodningsregel, må man falde tilbage på den løsning, vi anvender i dag, hvorefter den jord, der flyttes, er affald under to omstændigheder: enten fordi kommunen bestemmer, at det er den, fordi den falder ind under affaldsreglernes definition, eller fordi – og så er man på den sikre side – fordi affaldsproducenten ønsker jorden anvist efter affaldsreglerne. En sådan løsning vanskeliggør regulering af jordflytningerne i regulativform.

Anmeldebekendtgørelsen bygger tilsyneladende på denne løsning, se § 3, stk. 1, nr. 6. Men det er et spørgsmål, om den relativt snævre forståelse af affaldsbegrebet, som Jfl § 50 og anmelderbekendtgørelsen bygger på, er helt korrekt efter EF-domstolens afgørelser i de seneste år.

I denne forbindelse gøres opmærksom på, at der i Jordforureningsudvalgets betænkning 2/1996 blev foreslået en ny bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens kap. 6. Bestemmelsen skulle tilsyneladende have samme formål som den her skitserede formodningsregel:

§ 50a. Bestemmelserne i dette kapitel om affald finder tilsvarende anvendelse ved bortskaffelse m.v. af jord, medmindre miljø- og energiministeren fastsætter andre regler.

Det vides ikke, hvorfor bestemmelsen ikke blev medtaget i det endelige lovforslag. Overvejelserne fra dengang kan muligvis med fordel inddrages i de aktuelle overvejelser.

1.2.6. Man bør benytte lejligheden til at tydeliggøre *Jfl § 50, stk. 2*, så den ikke gælder opgravning, fx ved at tale om ”opgravet jord”

1.2.7. Der skal udarbejdes en ny jordflytningsbekendtgørelse og en ændret anmelderbekendtgørelse. De to bekendtgørelser kan med fordel slås sammen til én *jordflytningsbekendtgørelse*.

1.2.8. Der skal udarbejdes en *vejledning om jordflytning*, herunder om udarbejdelse af regulativer og om sammenhængen til affaldsreglerne. I vejledningen bør der forsøges udarbejdet et *normalregulativ* eller forslag til delelementer af regulativer, som kommunerne kan anvende i deres arbejde med at udarbejde regulativer.

2. Krav om prøvetagning af hensyn til klassifikation og anvisning

2.1. Krav til prøvetagning og analyser bliver et nøglepunkt i den fremtidige styring af jordflytninger.

Erfaringerne fra de første 5 år med anmeldesystemet har vist, at belysningen af jordens sammensætning med hensyn til forureningsgrad og -type er helt afgørende for en miljømæssigt relevant styring. Det indebærer, at der skal tages det nødvendige antal prøver og analyseres for de relevante forureningsparametre. Så kan jorden deklarerer og klassificeres korrekt og føres de rigtige steder hen. Dette er grundlæggende, hvad enten den administrative behandling sker konkret eller efter generelle regler.

I praksis er jordens forureningsgrad og -type ofte ikke tilfredsstillende belyst, og der er derfor behov for regler og en myndighedspraksis, der fokuserer og strammer op omkring disse forhold, specielt hvis en stor andel af jordflytningerne skal foregå i henhold til generelle regler i lokale regulativer. Ellers er der alt for stor risiko for miljømæssigt fejlagtig håndtering. Fx ved at kraftigt forurenede jord håndteres som let eller ikke forurenede og derfor placeres på steder, hvor den forårsager ny forurening.

Problemet er størst ved kraftige og sammensatte forureninger, dvs. ved jordflytning fra arealer, som er kortlagt eller kunne være det. For arealer, der betragtes som diffust forurenede eller rene, kan man klare sig med få eller slet ingen prøver.

Der er et økonomisk aspekt i krav om prøvetagning og analyser, der betyder, at der altid vil være et pres fra jordflyttere for at nedbringe antallet af prøver og analyser, selv om der er tale om udgifter, der er forholdsvis beskedne i forhold til den pågældende entreprise. Myndighedernes opgave er at finde den rette balance, så der ikke forlanges flere prøver end nødvendigt for en forsvarlig klassifikation og anvisning.

Der indgår bl.a. følgende momenter i denne afvejning:

- forventninger om kraftig og sammensat forurening på baggrund af historik og tidligere undersøgelser taler for grundige prøver – forventninger om ingen eller let forurening taler for ingen eller få og simple prøver
- ingen eller ringe kontrol ved modtagestedet taler for grundige prøver – god kontrol ved modtagestedet taler for færre prøver

- et sårbart modtagested taler for grundige prøver – et robust eller vel sikret modtagested taler for færre prøver.

De nugældende regler for anmeldelse indeholder hjemmel til krav i anmelderbekendtgørelsen om, at anmelderen skal lade jorden analysere og vedlægge dokumentation for jordens håndtering, Jfl § 50, stk. 3. Som reglerne er udmøntet i anmelderbekendtgørelsens §§ 3 og 5, er det muligt, men ikke bekendtgørelsens hovedregel, at forlange analyser og dokumentation for disse i forbindelse med anmeldelsen. Bekendtgørelsen er ikke ganske klar.

Affaldsbekendtgørelsens anvisningsregler synes derimod at indeholde tilstrækkelige hjemler for at kræve oplysninger, deklarerer, prøvetagning og analyser, også i regulativer om anvisning, se bl.a. §35, stk. 4, og § 26.

2.2. Forslag, nye regler

2.2.1. *Anmelderbekendtgørelsen* bør tydeliggøres i § 3, så det som udgangspunkt er et krav, at *anmeldelsen indeholder en deklARATION* af jordens forureningsindhold med dokumentation i form af *analyse-sultater*, der gør det muligt at vurdere anmeldelsen, herunder klassificere og anvise jorden. Det skal være muligt for kommunen at forlange dette i sit standardskema for anmeldelser. Det skal sikres, at der er tilstrækkelig hjemmel til dette i *Jfl § 50*, ellers må denne bestemmelse tydeliggøres.

2.2.2. En *ny bemyndigelsesregel i Jfl. kap. 6* om regulativpligt og jordflytningsbekendtgørelse skal omfatte pligt for kommunen til i sit jordregulativ til at *fastsætte krav om prøvetagning og analyser*, afhængig af forventede forureningsforhold og ønsket modtagested.

Da prøver og analyser er en helt afgørende forudsætning for, at forurenede jord ikke føres til steder, hvor den skaber ny forurening, også i andre kommuner, bør det overvejes at fastsætte *minimumskrav* herom i *jordflytningsbekendtgørelsen*, og der skal derfor være *hjemmel i Jfl* hertil.

2.2.3. *Jordregulativerne* skal indeholde et *system for graduerede krav* om prøvetagning og analyser af den jord, der skal flyttes. Systemet skal understøttes i en *jordflytningsvejledning*. Til illustration kan et sådant system skitseres på følgende måde:

- A) Jord fra arealer, der betragtes som uforurenede
  - a) til byjordsplads, renjordsplads el. lign
    - ingen prøvekrav

- b) til fri anvendelse
  - ingen prøvekrav, evt. krav om screening for bly, PAH og olie ved jord fra visse arealer

- B) Jord fra arealer, der betragtes som let forurenede, og jord fra offentlige vejarealer
  - a) til byjordsplads eller vejjordspads
    - ingen prøvekrav, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord
  - b) til godkendt deponeringsanlæg, som er optaget i regulativet
    - ingen prøvekrav, evt. krav om screening for olie, krav om frasortering af intakt (ren) jord
  - c) til andet godkendt deponeringsanlæg
    - prøvekrav fastsættes konkret, bestemt af modtageanlæggets godkendelse, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord.
  - d) til genanvendelsesprojekt med § 19-tilladelse
    - prøvekrav fastsættes konkret, bestemt af modtageprojektets tilladelse og kontrolvilkår, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord.
  - e) til genanvendelsesprojekt i henhold til genanvendelsesbekendtgørelsen
    - krav om screening for organiske stoffer, ellers prøver iht. genanvendelsesbekendtgørelsen, evt. krav om frasortering af intakt (ren) jord.

- C) Jord fra kortlagte arealer og jord, der i øvrigt vides at være forurenede
  - a) til kap 5-godkendt karteringsplads for jord med ukendt forureningsindhold.
    - ingen prøvekrav
  - b) i øvrigt
    - kommunen fastlægger konkret prøve- og analysekrav efter oplæg fra jordflytter på baggrund af historik og tidligere undersøgelser. Der kan opereres med nedsat prøvefrekvens ved simple forureninger og ved anvisning til kap 5-godkendt modtageanlæg. I § 8-sager og § 19-sager om omdisponering af jord vil fastlæggelsen af prøve- og analysekravene med henblik på jordflytning normalt kunne afklares i forbindelse med kommunens sagsbehandling i forbindelse med § 8- eller § 19-tilladelsen. (Dette kan evt. understøttes i den kommende **§ 8-bekendtgørelse**)
    - efter prøver og analyser vil jordflytteren selv kunne klassificere og deklarere jorden i fraktioner, hvis regulativet indeholder regler herfor. Herefter vil han i de fleste tilfælde kunne føre jorden til ønsket bestemmelsessted i henhold til regulativets anvisningsregler. Specielle fraktioner anvises konkret.

I det omfang en kommune ikke har gennemført regler for krav prøver og analyser i sit regulativ, må den fastsætte kravene konkret i den enkelte sag.

I det omfang der ikke er fastsat anvisningsmuligheder i regulativet, må kommunen anvise konkret.

2.2.4. Det skal iflg. *Jfl. og ny jordflytningsbekendtgørelse* være *jordflytterens pligt* at sørge for prøver og analyser før anmeldelsen. Til gengæld vil ordningen med *regulativ* give ham *bonus* i form af hurtigere og nemmere sagsbehandling: Ofte vil han kunne flytte jorden umiddelbart.

Hvis han har fulgt kommunens retningslinier, enten i form af generelle regler i regulativet, eller i form af et konkret godkendt oplæg til prøvetagning og analyser, vil han selv kunne klassificere, anmelde og deklare jorden i henhold til regulativets regler. Han kan følge regulativets regler for anvisning og vil i de fleste tilfælde kunne føre jorden til ønsket bestemmelsessted med en *samtidig* anmeldelse, dvs. uden af afvente nogen frist eller sagsbehandling i kommunen.

Har jordflytteren derimod ikke taget de fornødne prøver, kan han slet ikke indgive nogen fyldestgørende anmeldelse og vil derfor ikke kunne komme til at flytte jorden på lovlig vis, før disse ting er i orden.

Hvis han ønsker lempeligere prøve- og analysekrav, end regulativet angiver, må han anmode kommunen om dispensation og afvente kommunens sagsbehandling, før han kan komme til at flytte jorden. Kommunen er afskåret fra at give dispensation i det omfang der gælder minimumskrav i jordflytningsbekendtgørelsen.

Tilsvarende må jordflytteren afvente en konkret sagsbehandling, hvis han ønsker at føre jorden til et modtageanlæg, som ikke er opført i regulativet.

3. Klassifikation

3.1. Efter de nugældende regler er det kommunen, der efter affaldsreglerne klassificerer forurenede jord med henblik på anvisning. Klassificeringen sker på baggrund af jordflytterens dokumentation af jordens forureningsindhold efter prøver og analyser.

Der findes regionalt en ensartet klassifikation i amternes jordvejledninger, men disse er indbyrdes forskellige. Jordvejledningernes klasser bruges i de pågældende kommuners anvisningspraksis.

Kommuner, der har indført jordregulativer på basis af affaldsreglerne, har normalt inkorporeret klasserne fra det pågældende amts vejledning. I det omfang anvisning sker efter generelle regler i et sådant regulativ, har jordflytteren ansvaret for at klassificere jorden korrekt.

Erfaringer har vist, at jordflytternes klassifikation ofte ikke er korrekt, fordi deres dokumentation er mangelfuld. Derfor er det ovenfor i afsnit 2 foreslået, at der sættes øget fokus på prøvetagning og analyser.

Da jord flyttes over amtsgrænser, er det en ulempe for jordflyttere, konsulenter og modtageanlæg, at der er forskellige jordklasser.

3.2. Forslag, nye regler

3.2.1. Når kravene til prøver og analyser er lagt fast, jf. afsnit 2, og jordens forureningsindhold dermed er veldokumenteret, vil det være muligt at fastsætte generelle regler i et *jordregulativ* om *klassifikation* og anvisning.

3.2.2. Bl.a. af hensyn til de private aktører bør kommunerne tilstræbe at arbejde med ensartede jordklasser for overskudsjord i deres regulativer.

4. Anvisning, modtagesteder og modtagekapacitet

4.1. Efter de nugældende regler skal kommunen anvise håndtering af overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder efter affaldsreglerne, se affaldsbekendtgørelsen § 35. I praksis bortkøres formentlig størsteparten af overskudsjorden uden anvisning, dvs. med en håndtering og til et bestemmelsessted, jordflytteren vælger.

Årsagen til, at der ikke sker anvisning, kan være

- at jorden er uforurennet
- at jorden betragtes som uforurennet, fordi den ikke falder under de kategorier, der er anmeldeligtige
- at kommunen kun foretager anvisning, hvis jordflytteren anmoder om det

Konsekvenser er, at meget forurennet jord, vel især let forurennet byjord, håndteres frit som uforurennet jord. En anden konsekvens er, at erkendt forurennet jord føres til de billigste modtagesteder, dvs. fx til fyldpladser eller genanvendelsesprojekter, uanset at jorden måske burde være ført til rensning eller specialdepot for kraftigt forurennet jord.

Hvis jorden håndteres efter anvisning, kan det ske i henhold til de anvisningsregulativer for jord, som nogle kommuner har, eller i henhold til konkret anvisning.

Ofte køres jorden over lange afstande, fordi der ikke er egnet eller billig modtagekapacitet i nærområdet til opgravningsstedet. Når byarealer med diffus forurening inddrages under jordstyringen, vil behovet for nært beliggende modtagekapacitet for let forurennet jord øges kraftigt.

For den kommune eller jordflytter, der ønsker at finde en miljømæssigt egnet og lovlig håndtering for et givet jordparti, kan det være ganske vanskeligt, fordi det er uoverskueligt, hvilke forureningstyper, de enkelte modtageanlæg og genanvendelsesprojekter må modtage ifølge deres kap. 5-godkendelse, hhv. § 19-tilladelse. Det betyder, at det er svært at optimere disponeringen af overskudsjord miljømæssigt og økonomisk.

4.2. Forslag, nye regler

4.2.1. I det omfang de nævnte kommunale *jordregulativer* får regler om *anvisning*, vil det omtalte mørketal af ikke-anviste jordflytninger kunne reduceres væsentligt. Der er tilstrækkelig hjemmel hertil i af-

faldsreglerne, så ordningen kan gennemføres for så vidt overskudsjorden betragtes som affald.

Anvisningsregler indebærer, at regulativet indeholder retningslinier for behandlingsform af jord i en given klasse samt en liste over modtagesteder, der har godkendelse eller tilladelse til at modtage jord af den pågældende klasse og udføre den pågældende behandling, deponering eller genanvendelse.

I det omfang et jordparti ikke kan henføres under regulativets generelle regler, skal der indhentes konkret anvisning fra kommunens side.

4.2.2. For at en anvisningsordning kan virke tilfredsstillende er det samtidig helt nødvendigt at kommunerne sikrer, at der etableres et effektivt modtageapparat. Der er behov for, at der i lokalområdet er tilstrækkelig og attraktiv **modtagekapacitet**, som er miljømæssigt velegnet til de praktisk forekommende typer af forurenede jord. Det skal være nemt at komme af med jorden på lovlig vis.

I praksis betyder det, at alle kommuner med større bysamfund bør have en byjordsplads for ren og let forurenede jord eller aftaler med nabokommuner om sådanne modtageanlæg. Den rene jord bør kunne formidles til anvendelse i nye projekter, og der bør optimalt være et antal genanvendelsesprojekter, hvor let forurenede jord kan finde anvendelse via en § 19-tilladelse eller genanvendelsesbekendtgørelsen. En karteringsplads i rimelig afstand, hvor uspecificeret jord kan analyseres og sorteres, er også ønskelig. Modtagekapacitet for overskudsjord bør være et tema i **kommuneplanlægningen**.

Endvidere forslås, at der i fælleskommunalt regi etableres en regelmæssigt opdateret **netbaseret oversigt over modtageanlæg** og større aktive genanvendelsesprojekter, med angivelse af hvilke jordklasser de har godkendelse/tilladelse til at modtage.

4.2.3. Endvidere bør der ske en **standardisering af kapitel 5-godkendelser** af behandlings- og deponeringsanlæg for jord, så deres vilkår er indbyrdes sammenlignelige. Det vil gøre det lettere at vælge egnet modtageanlæg i anvisningssammenhæng, og det vil bidrage til en øget økonomisk gennemsigthed og priskonkurrence.

I denne sammenhæng bør standardvilkår for disse anlæg omfatte visse vilkår, som ikke altid sættes, eller som bør forbedres. Vilkår, som er specielle og vigtige for anlæggenes egnethed til at indgå i et system, hvor anvisninger sker i henhold til generelle regler i kommunale regulativer. Der tænkes på vilkår som bl.a.

- kontrol ved modtagelsen af jordens mængde og forureningsgrad og –type, herunder krav til laboratoriefaciliteter og analysemetoder
- interimsdepot, indtil modtageanalyser foreligger
- separering af jord i klasser
- krav til rensningsresultat og dokumentation herfor, herunder krav til prøvetagning og analysemetoder
- dokumentation for, at anlægget er i stand til i praksis at gennemføre rensning ifølge markedsførte metoder
- retningslinier for håndtering af jord, hvor forudsat rensningsresultat ikke er opnået
- driftsjournal, der også omfatter afviste læs og partier
- indberetning af data om modtagne mængder til ISAG og affaldsproducenten

Standardisering af kapitel 5-vilkår for modtageanlæg kan muligvis tages op i forbindelse med Miljøstyrelsens løbende revision af brancher under *godkendelsesbekendtgørelsen*. Miljøstyrelsen opfordres til at undersøge mulighederne herfor samt *påse, at der er fornøden hjemmel* til de ønskede vilkårstyper i *Mbl*. Dette vil være en stærkere hjemmel end at gå via aftaler mellem kommunen og modtageanlægene i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 38 i tilknytning til de kommunale jordregulativer.

Der gøres opmærksom på, at man i Jordforureningsudvalgets betænkning 2/1996 mente, der var behov for en særskilt, klar hjemmel. Udvalget foreslog for jordbehandlingsanlæg følgende *nye bestemmelse i Mbl*:

§ 34a. I forbindelse med godkendelse af jordbehandlingsanlæg kan der fastsættes vilkår om behandlingen af jorden.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at jordbehandlingsanlæg skal være certificeret. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om kontrol af jordbehandlingen.

En sådan bestemmelse ville kunne være en løsning på en del af de ønskede vilkår, hvorfor den bør genovervejes. Det vides ikke, hvorfor bestemmelsen ikke blev medtaget i det lovforslag, der blev fremsat.

4.2.4. Det bør endvidere overvejes at etablere et *nyt listepunkt i godkendelsesbekendtgørelsen for større genanvendelsesprojekter*, der modtager jord fra andre lokaliteter. Hvis forurennet jord føres til genanvendelsesprojekter, kan der efter de gældende regler kun sættes vilkår i medfør af *Mbl*. § 19. Det er et problem ved projekter, der efter deres størrelse, varighed, tilførsler fra mange opgravningslokaliteter og potentielle forureningsrisiko er i klasse med affaldsdeponeringsan-

læg og derfor burde undergives kapitel 5-behandling. Ikke mindst for at skabe mulighed for at forhindre omgåelse af regler om håndtering af jord, der er mere end let forurenede med lavmobile stoffer.

Et sådant listepunkt vil desuden kunne opfange den forurenede jord, der føres uden om anvisningssystemet, idet man hævder, at der ikke er tale om affald, men materialer til genanvendelse.

5. Flytning - anmeldelse og deklaration

5.1. De nugældende regler fremgår af Jfl §§ 50-51 og anmeldebekendtgørelsen. Bekendtgørelsen indeholder bl.a. regler om anmeldelsens indhold, myndighedsbehandlingen og fritagelse for anmeldepligten.

Central er 4-ugersreglen, som er lovfæstet i Jfl § 50, stk. 3, hvorefter jorden må flyttes, når der er gået 4 uger efter anmeldelsen.

Reglerne i §§ 50 og 51 for anmeldelse af overskudsjord, der skal til godkendt modtageanlæg, til § 19-tilladt genanvendelsesprojekt eller til fri anvendelse, er vævet sammen med regler for håndtering af lavmobilm forurenet jord, der kan håndteres efter genanvendelsesbekendtgørelsen, dvs. uden anvisning og uden tilladelse.

Denne udformning af §§ 50-51 er uhensigtsmæssig og gør reglerne meget vanskelige at forstå. Baggrunden er formentlig en intention om, at genanvendelse efter bekendtgørelsen skulle være den praktiske hovedregel. Denne intention har vist sig ikke at være realistisk.

4-ugersfristen er indført for at give myndighederne tid til at påse, at flytningen er i overensstemmelse med gældende regler, herunder affaldsreglerne. Fristen er meget generende for byggeriets aktører, og kommunerne føler sig derfor nødsaget til at ekspedere anmeldelserne meget hurtigt for at bryde frisen. Grundlaget herfor er imidlertid ikke altid til stede, fordi anmeldelsen ikke indeholder en fyldestgørende deklaration af jordens forureningsindhold. I en del tilfælde respekteres fristen ikke, og jorden flyttes, når det passer bygherren, med eller uden anmeldelse, og med eller uden kommunens stiltiende accept.

I det omfang jorden kan flyttes efter generelle anvisningsregler, og såfremt det i denne forbindelse er sikret, at jordens forureningsindhold er tilfredsstillende dokumenteret, er der ikke behov for fristen. Ellers kan den være berettiget.

Anmeldebekendtgørelsen indeholder kun ganske få muligheder for fritagelse for anmeldelse. Der er behov for udvidelser under bestemte forudsætninger.

5.2. Forslag, nye regler

5.2.1. Det skal være muligt for kommunen i sit *jordregulativ*, at bestemme, at overskudsjord fra byzonen er *fritaget* fra anmeldelse, hvis den kommer fra områder, som kommunen har udpeget, fordi de be-

tragtes som *uforurenede*. Anmeldepligt indtræder dog, hvis jorden faktisk er forurenede, eller der er tegn derpå. Dette kræver hjemmel i ***Jfl. kap. 6 og ny jordflytningsbekendtgørelse*** (til afløsning for anmeldebekendtgørelsen).

5.2.2. ***Små jordpartier*** på op til 30 tons, der føres til godkendt karteringsanlæg bør i kommunens *jordregulativ* kunne *fritages* for anmeldeligt. Det er en forudsætning, at karteringsanlægget påtager sig det fulde ansvar for den videre håndtering af jorden, herunder tager prøver og analyser og sørger for videre håndtering i henhold til kommunens øvrige regler. Dette kræver hjemmel i ***Jfl. kap. 6 og ny jordflytningsbekendtgørelse***.

5.2.3. Jorden kan *flyttes straks*, dvs. samtidig med anmeldelsen og uden at afvente 4-ugersfristen eller konkret tilbagemelding fra kommunen, når følgende betingelser er opfyldt:

- det er muligt i henhold til det kommunale regulativ
- jorden er anmeldt
- jorden er deklareret med dokumentation for fyldestgørende prøver og analyser i henhold til regulativets regler (se ovenfor under afsnit 2.2)
- jorden er korrekt klassificeret i henhold til regulativet (se ovenfor under afsnit 3.2)
- jorden føres til et modtagested, der er i overensstemmelse med regulativets regler om anvisning (se ovenfor under afsnit 4.2)

Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, gælder 4-ugers fristen fortsat.

Reglerne vil blive suppleret med en skærpelse af kontrollen på modtagestedet, se nedenfor under afsnit 7.

På denne måde vil langt størsteparten af jordflytningerne kunne foregå efter generelle regler, dvs. uden ventetid og uden konkret sagsbehandling (bonusvirkning).

De tilfælde, hvor konkret sagsbehandling eventuelt er påkrævet, vil overvejende være omkring prøver og analyser, og denne proces er flyttet til tidligere i forløbet, så den skal være afklaret i god tid før flytningen bliver aktuel. Er prøvetagning og analyser ikke udført og dokumenteret som foreskrevet, kan flytning ikke finde sted.

Straksflytning i henhold til generelle regler i et regulativ under de nævnte betingelser kræver lovmæssige tilpasninger af ***Jfl. kap 6, en ny jordflytningsbekendtgørelse samt en ny jordflytningsvejledning***.

5.2.4. Der indføres hjemmel for **rammebestemmelser for** overskuds-jord fra **ledningsarbejder**. Det skal være muligt for en ledningsejer at opnå en rammeanvisning, der gælder for op til et år. Anmeldelse af flytninger, der foretages i henhold til rammeanvisningen kan ske efterfølgende i form af en rapport for op til et kvartal ad gangen. Hvis en sådan ordning ikke fungerer tilfredsstillende, kan kommunen fastsætte kortere perioder eller beslutte, at man går over til at følge samme regler som for andre jordflyttere.

Dette **kræver hjemmel i Jfl.** og en ny jordflytningsbekendtgørelse og muligvis også justering i Mbl kap. 6 og/eller affaldsbekendtgørelsen.

Reglerne i den pågældende kommunes regulativ skal i øvrigt følges.

Det samme gælder i øvrigt de almindelige regler i Jfl og Mbl, herunder Mbl. § 19. Der er i et vist omfang mulighed for at betragte tilladelse efter § 19 som *ufornøden* ved *tilbagefyldning* af opgravet jord. Der kan evt. være behov for præciseringer herom i en **jordflytningsvejledning**.

5.2.5. Der indføres særlig lempelige regler for **flytning af vejjord**. Principielt svarende til det, der er nævnt ovenfor om ledningsarbejder, og med de **hjemler i Jfl m.v.**, som dette nødvendiggør.

Da området har stor praktisk betydning, bør det gennemarbejdes nærmere og vejsektoren bør inddrages.

Det er nu kommunen, der har ansvaret for både anmeldelse, anvisning og § 19-tilladelse. Anmeldepligten bør derfor nu præciseres til at indtræde, når jord flyttes ud over vejmatiklen **eller en kommunegrænse**. Ellers bliver det ikke muligt at styre via kommunale regulativer.

Nogle vejmyndigheder har fastsat retningslinier, der indeholder væsentlige frihedsgrader i forhold til de gældende regler. Det er væsentligt, at der ikke er "frit slag" inden for vejmatiklen, blot fordi der ikke skal ske anmeldelse. Fx skal § 19 respekteres, når opgravet jord genanvendes et andet sted, dvs. sagen skal forelægges kommunen til afgørelse ved en ansøgning med den fornødne dokumentation. Eftersom kommunen ofte behandler sin egen sag, er det principielt vigtigt, at der træffes formel afgørelse, som i givet fald kan påklages til Miljøankenævnet. Præcisering i vejlednings- eller cirkulæreform bør overvejes.

6. Transport – følgeseddel

6.1. De nugældende regler indeholder krav om, at en kopi af anmeldelsen skal følge med transporten som følgeseddel, se nærmere anmelderbekendtgørelsens § 7. Følgesedlen skal afleveres ved modtageanlægget.

Følgeseddelordningen er principielt rigtigt tænkt som grundlag for en mulig efterkontrol, men den lider af en række mangler:

- transportøren har ikke altid følgesedlen med, og det er ikke nogen betingelse for at komme af med jorden, at følgesedlen forevises og afleveres på modtagestedet
- modtagestedet får ikke altid følgesedlen og har ikke noget at bruge den til
- følgesedlen skal ikke nødvendigvis indeholde en deklaration, dvs oplysninger om jordens forureningsindhold
- der skal tilsyneladende ikke medfølge nogen følgeseddel med hver lastbil, men kun med den sidste, hvis en flytning omfatter flere transportere, se bekendtgørelsens § 7, stk. 5, sidste pkt.
- der foregår sjældent, måske aldrig nogen efterkontrol, hvor følgesedler fra modtagesteder sammenholdes med en anmeldelse for at se, om jorden er kommet frem i overensstemmelse med anmeldelsen.
- en sådan efterkontrol er praktisk vanskelig, fordi systemet ikke er it-baseret.

6.2. Forslag, nye regler

Ved den forenkling og effektivisering af jordstyringen, der er foreslået i dette notat er det forudsat, at der kan ske en mere effektiv kontrol på modtagestedet, se nedenfor afsnit 7. Modtageren skal kunne se, hvad jorden indeholder, og påtage sig et ansvar for den videre håndtering. I denne sammenhæng får følgeseddelordningen en øget betydning, og der stilles følgende forslag:

6.2.1. Af hensyn til kontrollen på modtagestedet og evt. kontrol undervejs, skal følgesedlen indeholde en deklaration af jordens forureningsindhold, og der skal være følgeseddel med hvert læs.

6.2.2. Transporter uden følgeseddel skal afvises af modtagestedet, medmindre transportøren godtgør, at jorden er uforurennet eller kommer fra et område, der af opgravningskommunen er undtaget fra anmeldeligt, fordi det betragtes som uforurennet.

6.2.3. Transporter, som afvises af modtageren, eller som standses ved myndighedstilsyn, og som i strid med reglerne ikke medfører følgeseddel, skal føre jorden til en godkendt karteringsplads, der overtager ansvaret for jorden som uspecificeret forurenet, eller de skal køre tilbage til opgravningsstedet eller til et interimsdepot og indgive fornyet anmeldelse efter ny prøvetagning.

6.2.4. Følgesedlerne bør søges koordineret med de følgesedler, der i øvrigt medfølger, fra de private aktører. Bl.a. er det normalt, at der medfølger en seddel med aftalenummer, journalnummer el. lign., der identificerer den aftale, der er truffet om modtageanlæggets håndtering af det pågældende parti.

For at gennemføre forslagene skal der ske ændring af de regler, der i dag findes i *anmeldebekendtgørelsens § 7* og muligvis justering af hjemmelen i *Jfl kap. 6*.

7. Aflevering – modtagestedets ansvar

7.1. De nugældende regler indeholder ikke noget krav om, at modtageanlægget kontrollerer jordens forureningsindhold eller sikrer sig nogen sikker dokumentation herfor. Den kontrol, der evt. tages, beror på, hvad der er fastsat i modtagestedets godkendelse efter Mbl. kap. 5 eller tilladelse efter Mbl. § 19. Desuden tages der på nogle anlæg kontrolprøver af hensyn til afregning med kunden.

En § 19-tilladelse vil ofte ikke indeholde krav om kontrol af jord, der tilføres udefra, og jorden kontrolleres normalt ikke engang ved vejning. Om sådanne vilkår kan stilles er tvivlsomt, da § 19- projekter ikke er omfattet af godkendelsesbekendtgørelsen eller tilsvarende regler.

På et kap. 5-godkendt modtageanlæg er der som regel fastsat kontrolvilkår.

Det må anses for usandsynligt, at et modtagested skulle afvise transporter, fordi de kommer uden følgeseddel. Derimod er det typisk et krav fra modtageanlæg, at der på forhånd findes en aftale om behandling for den pågældende kunde, og at transportøren derfor skal kunne opgive et sagsnummer, journalnummer eller lignende identifikation af et aftaleforhold.

Sagsnummeret er indgang til it-systemer for fakturering, bogføring, beholdnings- og produktionsstyring m.v.

7.2. Forslag, nye regler

Som et væsentligt led i en nyordning af jordstyringen, der gør det lettere at flytte jorden, skal modtagestedet have en aktiv rolle for at sikre, at jorden ikke kommer de forkerte steder hen. Modtagestedet skal påtage sig ansvaret for, at den jord, det modtager, viderehåndteres miljømæssigt og lovgivningsmæssigt korrekt.

7.2.1. Modtagestedet skal afvise transporter, der ikke medfører forskriftsmæssig følgeseddel eller dokumentation for, at dette ikke er noget myndighedskrav. Transporten kan henvises til en godkendt karteringsplads, der overtager sagen, eller jorden kan henvises til et interimsdepot på kundens regning.

7.2.2. Modtagestedet skal ved modtagelsen udføre en nærmere bestemt kontrol med jorden, for så vidt angår mængde (vejning) og forureningstype og -grad (analyser). Kontrolkravene skal fremgå af modtagestedets godkendelse/tilladelse eller af aftale med den kommune,

der anviser jord til modtagestedet. Indtil der foreligger resultat af modtageanalyserne, må jorden ikke tages ind på selve anlægget, men lægges på interimsdepot. Hvis det viser sig, at der er tale om jord, som ikke må modtages efter modtagestedets godkendelse/tilladelse, skal jorden afvises, dvs. den skal afhentes af kunden eller jorden køres til kartering på kundens regning.

7.2.3. Afviste læs og partier skal fremgå af modtagestedets driftsjournal.

7.2.4. Når modtagestedet har udført de foreskrevne kontroller, skal det ved sin kvittering på følgesedlen (=anmeldelsen) indestå for, at den svarer til den jord, der er modtaget, og at modtagestedet herefter påtager sig ansvaret for den videre håndtering af jorden, herunder at jorden vil blive behandlet som angivet. Modtagestedet sender den kvitterede følgeseddel tilbage til opgravningskommunen.

De her stillede forslag indebærer opstramning af de nugældende regler i **anmeldebekendtgørelsen** og formentlig også forstærkning af hjemmelsbestemmelserne i **Jfl kap. 6**.

Selve den videre håndtering på modtagestedet skal følge vilkårene i dets godkendelse/tilladelse, se herom også ovenfor i afsnit 4.2, hvor også behovet for nye hjemler i **Mbl/godkendelsesbekendtgørelsen** for behandlingsanlæg og større genanvendelsesprojekter, der modtager ekstern jord, er omtalt.

8. Slutplacering

8.1. De nugældende regler mangler et krav om, at jord, der føres fra modtageanlæg, skal anmeldes og anvises.

Det er desuden muligt at føre jord fra et behandlingsanlæg, uden at man har opnået det rensningsresultat, der var forudsat, da opgravningskommunen foretog anvisning. Det sker ofte på biologiske behandlingsanlæg at man fører delvis rensed jord til deponering på grund af manglende plads. Af økonomiske grunde vil man hellere tage ny jord ind end ofre den nødvendige tid på at opfylde rensningskravene fuldt ud.

Da sidste led i kæden ikke bør være det svageste, må disse huller lukkes.

8.2. Forslag, nye regler

Reglerne justeres, så opgravningskommunen har sikkerhed for, at dens anvisning holder helt til jordens slutplacering, uanset antallet af eventuelle mellemstationer undervejs.

8.2.1. *Anmeldereglerne i Jfl* præciseres, så også forurenede jord, der føres fra steder, hvor jorden ikke er opgravet, skal anmeldes og være undergivet anvisningsregler i kommunale jordregulativer. Der kan fx være tale om flytning fra modtagesteder for overskudsjord, midlertidige oplag og depoter, omlastestationer osv.

8.2.2. Specielt ved anmeldelser fra *behandlingsanlæg* bør fraflytningskommunen påse, at der er dokumentation for, at forudsatte krav til *rensningsresultat* er opfyldt, eller for, at det på grund af særlige forhold ikke er muligt at opfylde disse krav. Ellers må der kun ske anvisning til andet behandlingsanlæg, der har den fornødne kapacitet til at slutbehandle. Hjemmel skal indarbejdes i *nye anmelde- og anvisningsregler*.

9. Tilsyn og kontrol

9.1. De nugældende regler i anmeldebekendtgørelsen forudsætter, at kontrollen med jordflytningerne hovedsagelig udøves omkring anmeldelsen og dens behandling i opgravningskommunen inden for 4-ugersfristen og at tilsyn udføres på opgravningsstedet i forbindelse med at jorden køres bort.

Erfaringerne har vist, at kontrol og tilsyn i denne fase af jordflytningerne ikke er særlig effektiv i retning af at sikre, at den forurenede overskudsjord kommer de rigtige steder hen.

9.2. Forslag, nye regler

Det system, der er foreslået i dette notat, *flytter kontrollen til startfasen og slutfasen* af en jordflytning, og systemet indeholder hertil en række elementer, der kan gøre flytningerne selvkontrollerende, fordi aktørerne selv har en interesse i at gøre det rigtige.

9.2.1. I tilknytning til de foreslåede reglers focusering på, at jordflytningen allerede fra *starten* sættes på skinner, ved at der bliver taget de relevante prøver og analyser, bør opgravningskommunen lægge en vis tilsyns- og kontrolaktivitet her. I de større og mere komplekse sager, herunder § 8-sager om nybyggeri og ændret anvendelse har man hjælp af, at der ofte medvirker en kvalificeret konsulent, som kan sørge for korrekt og relevant prøvetagning efter dialog med kommunens folk.

9.2.2. I *slutfasen* er det helt afgørende for jordstyringens succes, at man simpelthen ikke kan komme af med jorden på lovlig vis, hvis reglerne ikke er fulgt. Systemet indebærer her kontrolmuligheder for både opgravningskommunen og modtagekommunen.

Opgravningskommunen kan via systemet med kvitterede følgesedler, der kommer tilbage, udføre en skrivebordskontrol på, hvor jorden er kommet hen, og at den er kommet de rigtige steder hen. Kontrollen kan både bruges til at følge op i den enkelte sag og til at forbedre systemet som sådan, herunder det kommunale regulativ.

Modtagekommunen har en mere traditionel tilsynsopgave med modtagstederne som virksomheder, der skal overholde deres vilkår. Specielt genanvendelsesprojekter, som kommunen har givet § 19-tilladelse til at modtage jord udefra, vil formentlig kræve en del tilsyn og stikprøvekontrol af tilført jord.

Hvis opgravningskommunen mener, at et modtagested i en anden kommune ikke opfylder sin funktion, må den anmode modtagekommunen om at udføre skærpet tilsyn og foretage håndhævelse. En anden mulighed – der er omdiskuteret - er, at opgravningskommunen standser anvisning til det pågældende modtageanlæg, herunder sletter det som anvisningsmulighed i sit regulativ.

10. Dataindberetning, it-systemer

10.1 De nugældende regler indeholder krav om dataindberetning til statistisk og planlægningsformål (ISAG) ifølge affaldsbekendtgørelsens kap. 4. Indberetningerne er næppe egnede i kontrol- og tilsynssammenhæng. Der har været en del praktiske problemer med at få inkorporeret data om jord i systemet, så fx anmeldemængder, transporterede mængder og modtagne mængder stemmer overens.

Hele anmeldesystemet er i dag tænkt som et papirbaseret, manuelt system. Nogle kommuner har forsøgt at gøre selve anmeldelsen netbaseret, men vistnok uden sammenhæng med kommunens andre it-systemer, dvs. journal, GIS-system, kortlægningsdatabase m.v., og der er heller ikke sammenhæng med aktørernes it-systemer, dvs. systemer hos entreprenører, konsulenter, vognmænd og modtageanlæg.

10.2. Forslag, nye regler

10.2.1. Der er utvivlsomt et stort effektiviseringspotentiale i at skabe sammenhængende it-løsninger, der spænder fra anmeldelse over transport til modtagelse og tilbage igen til anmelderkommunen. Ikke alene vil papirgangene afløses af en hurtigere kommunikation, men et it-baseret system vil også indeholde langt bedre kontrolmuligheder for både myndigheder og aktører.

Nogle private aktører er langt fremme med it-løsninger. De bør derfor inddrages, så der evt. kan tages udgangspunkt i deres løsninger, når der skal udformes nye offentlige systemer, som de skal spille sammen med.

Ved en lovrevision bør der sikres en *hjemmel i Jfl* til i bekendtgørelsesform at åbne mulighed for og evt. stille krav om, at der anmeldes og sker anvisning via it-baserede løsninger i takt med, at det bliver relevant.

10.2.2. Via udbredelsen af elektroniske anmeldelser m.v. som skitseret vil kvaliteten af de statistiske data til planlægningsbrug samtidig kunne forbedres. Desuden er der visse behov for udbygning af ISAG-kravene, specielt for jord. Bl.a. årlige indberetninger fra modtagesteder om afviste læs og partier, om modtagne mængder opdelt på klasser, transportører, affaldsproducenter og opgravningskommuner. Desuden om færdigbehandlede mængder og fraførte mængder.